

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ ПОТЕНЦІАЛ

Перепелюкова О.В.

доцент, кандидат економічних наук

Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця

61000, Харків, просп. Науки, 9А, (09543658291)

The problems of the concept of development potential are analyzed. It is determined that in today's conditions the issues of formation and estimation of territory potential are not sufficiently studied. It has been established that the acceleration of the processes of development of the world economy, the globalization of production, information, transport, and social processes require a different approach to the factor of time. It is substantiated that the acceleration of scientific and technological progress requires the development of a system of indicators that would allow for predicting the consequences of current activity in the future, as the speed of the development of objects decreases the decision-making time and the implementation of measures aimed at ensuring the further existence of the object.

Key words: region, potential, development, problems, economic growth.

Висока динамічність сучасної світової економіки та прискорення процесів розвитку за галузями виробництва підвищують рівень вимог до якості планування та управління процесами реалізації планів. Збільшується кількість факторів, які потребують врахування, їх відносна вагомість, посилюється небажаний вплив окремих наслідків заходів управління. Розвиток окремих тенденцій, які в минулому не мали значного впливу на рівні національної економіки, викликає структурні здвиги, які за ефектом синергії спроможні викликати початок світової кризи, що настає неочікувано, незважаючи на застосування усього сучасного арсеналу інструментів прогнозування. Традиційним системам оцінки стану окремих об'єктів у процесі реалізації господарської діяльності не вистачає комплексності та глобальності оцінки, оскільки жоден природний або штучний об'єкт, включений у коло інтересів учасників господарської діяльності (на будь-якій стадії визначення, вивчення, проектування, створення, експлуатації, виведення за межі інтересів) вже не є окремим об'єктом, а є складовим елементом загальної системи. Навіть не підтвержені слухи щодо можливості створення транспортних магістралей або інших елементів інфраструктури можуть змінити ціни нерухомості на певній території, оскільки навіть такий гіпотетичний об'єкт стає елементом системи ринкових відносин і може принести реальний прибуток власникам нерухомості [1]. Прискорення процесів розвитку світової економіки, глобалізація виробничих, інформаційних, транспортних, соціальних процесів потребують іншого підходу до врахування фактору часу. Сучасні інформаційні технології надають можливість обробляти

великі обсяги інформації з високою точністю, у стислі терміни з незначними витратами. Усе це обумовлює необхідність розробки досконалих алгоритмів розрахунку нових комплексних показників, здатних відобразити не тільки сучасний стан об'єкта, але його динаміку у майбутньому з врахуванням існуючих та прогнозованих взаємозв'язків та взаємного впливу об'єктів динамічного зовнішнього середовища. Таким вимогам може відповідати система показників потенціалу дослідженого об'єкта. Використання категорії «потенціал» відносно такого штучно створеного об'єкту, як підприємство не є розповсюдженим у світовій практиці обліку, планування та оцінки. Теоретичне обґрунтування потенціалу як системи показників, що однозначно визначають певний стан об'єктів дослідження, також не завершено. Розробки, що стосуються цього питання, не зведено до загально визнаних принципів та методів, проблема не вирішена остаточно, системно та комплексно.

Як система показників «потенціал» взагалі не використовується у світовому та вітчизняному господарчому законодавстві, його немає у планових та звітних документах підприємств, він відсутній у статистиці. Як загальний елемент економічної термінології «потенціал» має місце у національному законодавстві України [2], але конкретні вказівки щодо визначення розміру даного показника відсутні. За видами об'єктів та суб'єктів оцінки, видами самого потенціалу та іншими ознаками, потенціал повинен мати відмінності у одиницях виміру, методах розрахунку, тощо. На цей час, подібні вказівки є лише у загальному вигляді в програмах регіонального розвитку, де їх пропонується визначати як розмір валового продукту [3].

Прискорення науково-технічного прогресу потребує розробки системи показників, які дозволяли б передбачати наслідки поточної діяльності у майбутньому, тому що із зростанням швидкості розвитку об'єктів скорочується термін прийняття рішень та впровадження заходів, спрямованих на забезпечення подальшого існування об'єкта. Тому актуальними є розробка та впровадження методичного підходу щодо оцінки процесів формування та розвитку потенціалу територій.

Література

1. Гавва В. Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навчальний посібник / В. Н. Гавва, Е. А. Божко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.

2. Данилейчук Р. Б. Особливості розвитку економічних районів України у зв'язку з розширенням ЄС [Електронний ресурс] / Р. Б. Данилейчук, І. В. Ніколаєнко; [УДК 332.14 (477)]. – http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vcndtu/kon2009_38/19.htm.

3. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посібник / Краснокутська Н. С. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.